

Hiadlovčan

Hiadel' v roku 2021 Informačná ročenka

ÚVODNÍK

Nech je nasledujúci rok vždy lepší ako ten predošlý. Toto je najčastejšie želanie nás všetkých. Ja Vám všetkým v roku 2022 želám najmä to, aby ste ho prezíli hlavne v zdraví, láske, šťastí, harmónii a pokoji rodiny. Pandémia nás možno naučila vnímať viacero vecí inak. Pozerať sa na svet inými očami. Vážiť si tie najcennejšie veci, ktoré sme vplyvom zhonu, stresu, povinností či starostí opomínali a brali ich ako samozrejmosť. Vážme si preto jeden druhého a tešme sa z toho, pretože nevieme dokedy s ním ešte budeme môcť byť. Prežívajme momenty, zážitky a chvíle pohody, ktoré nastávajú v danom okamihu, pretože už sa nemusia zopakovať. Vážme si každú vec, ktorá sa robí a je tu pre nás všetkých, ako keby bola naša, pretože tá ďalšia už sa nemusí podaríť. A ak je nepohoda, skúsme sa pozerať na život, okolie, či svet aj kúsok očami tohto druhého a možno sa nám všetkým potom bude žiť oveľa lepšie.

V obci sa o ten lepší život pre Vás snažíme každoročne. Sú za nami opäť viaceré finančne náročné akcie, ktorými sme (dúfam) posunuli obec opäť o niečo dopredu. Požiarna zbrojnice, pamätník pod Javorím, dokončenie vybavenia chatky, merače rýchlosťí, ovocný sad, vysporadúvanie komunikácií a pozemkov so SPF pre obec, či ďalšie menšie aktivity v obci by mali byť toho dôkazom. Rok 2022 bude mojim dvanásťtym rokom pôsobenia vo funkcií starostu. Viem, že nie každý bol s mojou prácou vždy spokojný. Viem, že v niektorých veciach som mal opačný názor a šiel si aj svojou cestou, pričom táto možno nebola najlepšia a jej voľba najšťastnejšia. Taktiež viem a uvedomujem si, že nie som bez chyby. No s určitosťou viem povedať jedno: „Čokoľvek sme sa v Hiadli snažili urobiť a urobili sme to, robilo sa to najmä v dobrej viere v lepší život v obci, so srdcom a najmä preto, aby ste boli na obec, ktorú ešte donedávna niektorí v okolí zatracovali či podceňovali, právom hrdí.“

Ondrej Snopko
starosta obce Hiadel'

S finančnou podporou OZ Hiadlovčan a O. Snopko. Autori a spoluautori príspevkov: O. Snopko, Mgr. Z. Zvarová, Mgr. I. Šimičková, Bc. A. Fudorová, L. Milanová, Mgr. M. Šagát, Ing. D. Blaškovičová, Mgr. M. Palágyiová. Foto: O. Snopko, ZŠ s MŠ Hiadel', Mgr. M. Palágyiová, Mgr. V. Kútiková, Ing. M. Blaškovič. Grafická úprava: ABC Media. Náklad: 200 výtlačkov. Distribúcia bezplatne.

ZOPÁR ZAUJÍMAVOSTÍ A ŠTATISTÍK OHĽADLI ZA ROK 2021:

nadmorská výška obce: **490 m n.m.**

celková výmera chotára obce: **1656 ha**

K 31. 12. 2021 mala obec:

celkový počet obyvateľov: **519**

počet obyvateľov nad 62 rokov: **117**

počet obyvateľov do 15 rokov: **88**

počet žien: **274**

počet mužov: **245**

počet dlhodobo nezamestnaných: **3**

počet domov: **218** (počet budov s prideleným súp. č.: **234**)

Počas roka 2021 bolo:

počet narodených detí: **5**

počet úmrtí: **6**

počet uzatvorených manželstiev: **0**

počet pristáhovaných do obce: **11**

počet odstáhovaných z obce: **4**

Financie v skratke:

stav na obecnom účte k 31. 12. 2021: **2.205,48 €**

úverové začaženie obce k 31. 12. 2021: **25.000 €**

bezúročná návratná finančná výpomoc: **27.943 €**

(V zmysle opatrenia MFSR-Covid-19 – kvôli výpadkom podielových daní, výpomoc má byť splatná až od roku 2024, príčom je možné, že sa táto pomoc zmení na nenávratnú.)

príjmy obce v roku 2021

(vrátane príjmov na chod ZŠ s MŠ Hiadeľ a SZUŠ Hiadeľ): **684.517,39 €**

výdaje obce

(vrátane výdajov obce na chod ZŠ s MŠ Hiadeľ a SZUŠ Hiadeľ): **674.317,37 €**

(z toho na prevádzku ZŠ s MŠ: **115.701,94 €** a SZUŠ Hiadeľ: **214.628,14 €**)

počet stavebných konaní v obci za rok 2021:

z toho

územné rozhodnutia: **0**

stavebné povolenia: **2**

kolaudačné rozhodnutia: **2**

rozhodnutia o odstránení stavby: **3**

ohlásenia drobných stavieb a stavebných úprav: **2**

iné (prekopávky, OÚŽP, predĺženie rozhodnutia, atď.): **2**

Počet vybavenej agendy v rámci odoslanej/prijatej pošty za rok 2021: **448**

Počet vydaných obedov v školskej jedálni pri ZŠ s MŠ za rok 2021: **4.278**

z toho stravníkov zo ZŠ s MŠ (deti zamestnanci ZŠ s MŠ): **3.870**

a stravníkom mimo ZŠ s MŠ (OcÚ, obyvatelia, iní): **408**

NAŠI NAJMENŠÍ A NAJMLADŠÍ OBYVATELIA A JUBILANTI V ROKU 2021

Obec Hiadeľ a jej predstaviteľia z dôvodu pretrvávajúcej pandemickej situácie - Covid-19 nemohli pre jubilantov a našich najmenších obyvateľov zorganizovať žiadne posedenie a kultúrno-spoločenský program. Aspoň prostredníctvom tohto príspevku chceme zaželať všetkým jubilantom a zároveň aj našim najmenším a ich rodičom veľa šťastia, zdravia, radosti a krásnych chvíľ v kruhu svojej rodiny. Všetkých sme obdarili a veríme, že aj potešili drobným darčekom od obce Hiadeľ.

Zároveň peknou myšlienkovou spomíname na tých, ktorí nás v roku 2021 opustili.

90 rokov

Jakubovie Helena (február)

85 rokov

Lišková Zuzana (február)

80 rokov

Zvara Milan (júl)

Belová Alžbeta (november)

75 rokov

Balík Metod (apríl)

Sedliaková Mária (september)

Kaderová Anna (október)

Potáč Július (november)

70 rokov

Zaťková Zuzana (január)

Milanová Lucia (február)

Sedliaková Daniela (marec)

Potáčová Emília (marec)

Sedliak Branislav (apríl)

Filipko Stanislav (máj)

Kútiková Darina (júl)

Kapustová Vlasta (júl)

Balíková Mária (september)

Lacová Mária (september)

Jubilanti

65 rokov

Fúdorová Mária (január)

Slivka Milan (marec)

Zvara Jozef (marec)

Chlumecký Ivan (máj)

Sedliaková Mária (september)

Gazdík Pavel (september)

Liška Pavel (september)

Hrubá Anna (október)

Kapusta Ján (december)

Naši najmladší obyvateelia

Spodniak Peter (január)

Benedeková Alexandra (marec)

Haviar Lucas (júl)

Majerová Júlia (október)

Komorová Daniela (december)

Opustili nás.

S úctou spomíname

Gazdiková Libuša (85)

Šimičková Katarína (90)

Drmajová Alžbeta (81)

Šimičková Zora (91)

Slávik Vladimír (63)

Gajdošová Blandína (88)

UDIALOSA V OBCI V ROKU 2021

UDIALOSA V OBCI V ROKU 2021

UDIALOSA V OBCI V ROKU 2021

V skratke priblížime významné aktivity pod hlavičkou Obce Hiadel', starostu, komisií obecného zastupiteľstva, spolkov a organizácií fungujúcich v obci, dobrovoľníkov a taktiež aj aktivity Občianskeho združenia Hiadlovčan, ktoré sa udiali alebo realizovali v obci počas roka 2021. Ak sa na niekoho, alebo niečo zabudlo, vopred sa ospravedlňujeme. :-)

Pandémia Covid-19 a obmedzenia v živote ľudí pretrvávali s menšími prestávkami a uvoľneniami (najmä počas letných mesiacov) aj počas celého roka 2021. Obec zabezpečovala pre obyvateľstvo v zmysle nariadení a vyhlášok skríningové testovanie až do konca mája, a to každý týždeň buď v piatok popoludní alebo v sobotu. V 7-8 členných testovacích tímov bol takmer vždy zastúpený a pridelený príslušník armády SR a vždy bol prítomný niekto zo zástupcov obce ako napr. starosta, poslanci či zamestnanci, ďalej dobrovoľníci a zdravotnícky personál z obce, ktorý ako jediný mohol vykonávať odbery antigénových testovacích vzoriek, ktoré dodal obci Okresný úrad v Banskej Bystrici - odbor krízového riadenia. Obec vydávala pre obyvateľstvo aj certifikát o absolvovaní testu, ktorý viac-menej oprávňoval jeho držiteľa fungovať s minimálnymi obmedzeniami v rámci okresu Banská Bystrica alebo aj celej SR.

Vzhľadom na situáciu s Covid 19 boli v rámci celej SR viaceré obmedzenia. Jedným z nich bol aj zákaz zhromažďovať sa a vykonávať kultúrno-spoločenské akcie s vyšším počtom ľudí. Aj preto sme nemohli urobiť pre jubilantov a rodičov novonarodených detičiek v obci žiadne podujatie. Napriek tomu sme im aspoň osobne za dodržania prísnych pandemických opatrení (test, rúško) priniesli drobný darček priamo domov a potešili ich tak v danej nepriaznivej dobe.

Vzhľadom na povinnosť nosiť respirátory FFP2/KN95 v takmer všetkých priestoroch, a aj pre ich nedostatok, sme sa počas mesiaca február rozhodli prispieť s pomocou obyvateľom, a to bezplatným rozdaním týchto rúšok do domácností v celej obci.

V marci skupina štyroch dobrovoľníkov zorganizovala brigádu na čistení potoka Vážna, kde opäť vyzbierali (ako vždy - po neprispôsobivých obyvateľoch z obce) niekoľko desiatok vriec odpadu.

Počas apríla sa uskutočnila doplňujúca výsadba ďalších 30 ovocných stromčekov v dolnej časti obce v kopci pod cestou smerom na Závoz.

18-19.5.2021 došlo v obci opäť k lokálnym povodiam z prívalových dažďov a topenia snehu v horách. Aj keď to nebolo v takom rozsahu ako v roku 2007, práce na odstraňovaní trvali niekoľko týždňov a nie všetko sa podarilo odstrániť. Najnebezpečnejšou **chýba slovo** bolo upchatie troch odtokových prietokov a vymytie skál zo základu priehrady, čím došlo k jej oslabeniu a aj vzhľadom na upchatie prietokov voda nemohla odtekať, čím bolo murivo vystavené vysšiemu tlaku vody. Túto závadu sa podarilo odstrániť až po niekoľkých mesiacoch, kedy to hladina potoka Vážna a výška hladiny v priehrade dovoľovala. Dovtedy bolo zabezpečené aspoň odbagrovanie nánosov blata a bahna v koryte priehrady.

V júni opäťovne, ako každým rokom, zabezpečili členovia ZO SZPB v Hiadli okrasnú kvetovú výсадbu pri vstupe do obce.

Počas júna prebiehalo v obci sčítanie obyvateľstva, ktoré sa organizuje v rámci celého Slovenska každých 10 rokov. Prvýkrát sa sčítavalo elektronicky a obec pomáhala so sčítaním aj všetkým, najmä starším obyvetelom, ktorí nemali skúsenosti s prácou na PC. Sčítalo sa 98,08 % obyvateľstva obce.

26.6.2021 sa po uvoľnení pandemických opatrení v rámci celej SR v obci uskutočnila Jánska vatra so sprievodnými akciami pre deti ako športový deň, vyhliadkové lety vrtuľníkom, skávací hrad či ukážka modelovej záhradnej železnice.

Na základe zmeny zákona o odpadoch (zber kuchynského odpadu a BRO) sa obec rozhodla že zabezpečí pre domácnosti na tento účel kompostéry a nemusí tak zabezpečiť odvoz a likvidáciu tohto odpadu prostredníctvom kontajnerov a stojísk zriadených na tento účel. Obec sa tak rozhodla aj z kapacitných dôvodov, ako i z dôvodu, že nie je v jej silách z vlastných finančných zdrojov zabezpečiť nákladnú ochranu takýchto verejne dostupných stojísk a kontajnerov pred medveďom hnedým. V auguste obec zabezpečila takmer 100 ks 700-1000 litrových domáčich kompostérov, ktoré si obyvatelia mohli bezplatne vziať k svojim nehnuteľnostiam a pomôcť tak obci zvýšiť podiel separácie na celkovom vyprodukovanom odpade v obci.

Počas mesiaca september boli v obci inštalované 2 ks meračov rýchlosť a 2 ks výstražných značiek pri objekte ZŠsMŠ. Projekt podporila nadácia Alianz.

K 30.9.2021 ukončila prevádzku pošta v obci Lučatín. Jej agendu prevzala nástupnícka pošta v Slovenskej Ľupči. Pôvodne to malo byť v obci Medzibrod, ktorá sa funkcionárom Slovenskej pošty a.s. javila byť na mape bližšie. Funkcionári však nemali poňatie o tom, že akékol'vek spojenie s touto obcou je takmer nulové a vzhľadom na viacero aspektov sme s kolegom – starostom obce Lučatín intervenovali, aby nástupnícka pošta bola v obci Slovenská Ľupča, čo sa nám aj po akceptácii našich argumentov u vedenia pošty podarilo. Pošta v obci Lučatín bola zrušená pre dlhodobo vysokú nerentabilnosť.

V júli sa uskutočnila brigáda na úprave terénu detského ihriska Za Hrbčokom pod záštitou združenia ERKO.

Počas augusta sme spoločne s mládežníkmi, zamestnancami obce, dobrovoľníkmi a miestnym ZO SZPB Hiadeľ zorganizovali viacero brigád na úprave a vyčistení okolia pamätníka „Pod Javorím“ a pri miestnom pramene minerálnej vody - Hiadlovská Kyslá.

Pätnasty ročník Hiadlovského Krumplovníka, ktorý sa bežne organizuje v polovici septembra, sa neuskutočnil vzhľadom na pandemickú situáciu v súvislosti so šírením nákazy koronavírusu Covid-19. Veríme, že nadchádzajúci rok nám umožní toto podujatie opäť zorganizovať a pokračovať tak v obecnej tradícii a prezentácii obce.

Deti strávili v lete pár dní zo svojich letných prázdnin v týždenomtáboze pod záštitou ERK-a, ktorý finančne podporila aj naša obec.

Dňa 11.12.2021 sa uskutočnila akcia Mikuláš 2021. Vzhľadom na opäťovne sa zhoršujúcemu situáciu sa ani v tomto roku nemohla akcia uskutočniť v sále miestneho KD. Čert, Mikuláš a dva anjelikovia chodili preto s vozíkom po obci a rozdávali darčeky a sladkosti dobrým deťom priamo pred ich domami.

V spolupráci s Jeep Wrangler Club Slovakia sme aj v roku 2021 v ťažkej pandemickej situácii, kedy bolo všetko naokolo zavreté a platili výrazné obmedzenia (najmä zákaz zhromažďovania sa) rozveselili a potešili Vianočnou rozprávkou Wrangler jazdou autami členov klubu po väčšine zjazdných uličiek v obci.

12.12.2021 sa pred KD osadil vianočný stromček spoločne s vianočným osvetlením a miniatúrou „Betlehéma“ pred miestnym kostolom. Obec v tomto roku dokúpila a doplnila 4 vianočné osvetlenia v okolí KD, ktorími chcela spríjemniť a skrášliť vianočný čas všetkým obyvateľom a návštěvníkom v obci.

Počas roka **2021**, sa v obci Hiadel uskutočnili viaceré väčšie či menšie brigády, alebo iné aktivity, ktoré tu nie sú detailnejšie spomenuté. Či už boli organizované individuálne alebo pod hlavičkou obce, či organizáciou pôsobiacou v obci, za každú pomoc na zveľadení našej obce patrí všetkým zúčastneným veľké **ĎAKUJEM**.

INVESTIČNÉ A ĎALŠIE FINANČNE VÝZNAMNÉ AKTIVITY PREBIEHAJÚCE V OBCI V ROKU 2021

Rekonštrukcia pamätníka pod Javorím.

V roku 2021 sme boli úspešní so žiadostou o finančný príspevok z Úradu vlády na rekonštrukciu Pamätníka pod Javorím. Obec dostala dotáciu vo výške 8.500,- Eur. Celková suma za rekonštrukciu pamätníka bola 10.920,- Eur. Práce realizovala spoločnosť kamenárstvo Vaterka.

Merače rýchlosťi v obci - 2 ks.

Obec bola úspešná aj pri žiadosti o podporu z nadácie Alianz. Nadácia podporila obec sumou 4.000,- Eur. Spolufinancovanie projektu z rozpočtu obce predstavovalo sumu 920,- Eur. Projekt 2 ks meračov rýchlosťi v obci by mal prispieť k lepšej bezpečnosti účastníkov cestnej premávky a zvýšiť bezpečnosť v okolí upozornením na prekročenie povolenej rýchlosťi v obci. Merače sú umiestnené pri vjazde do obce a pred budovou školy pri zjazde z kopca na hornom konci obce.

WIFI pre Teba. Dobudovanie optickej siete v obci.

V rámci projektu WIFI pre teba je po obci rozmiestnených 10 voľne dostupných WIFI prístupových zón, cez ktoré sa môže ktokoľvek bezplatne pripojiť na internet.

Celková investícia do tohto projektu bola 14.950,- Eur, z čoho dotácia bola 14.202,50 Eur. Práce realizovala spoločnosť FOSTnet. Táto spoločnosť zároveň v celej obci vybudovala optickej sieti, prostredníctvom ktorej získali obyvatelia možnosť pripojiť sa na internet omnoho vyššou rýchlosťou a stabilnejším pripojením. V rámci siete je možnosť pripojiť sa aj na internetovú televíziu. Týmto projektom sa obec Hiadeľ zaradila medzi užšiu skupinu digitalizovaných miest v rámci okresu, čím sa zvýšila kvalita a úroveň služieb pre kohokoľvek, kto našu obec navštíví.

Vybavenie rekreačnej chatky v Potôčku.

Po ukončení prác na prestavbe chatky v Potôčku sme ju v prvej polovici roka kompletne zriadili. Na prízemí je úplne nová kuchynská linka s kompletným inventárom a zariadením ako dvojplatnička, chladnička, rýchlovárná konvica, mikrovlnná rúra, hriankovač a pod. Samozrejmosťou je aj bojler na ohrev teplej vody, ktorý okrem iného zabezpečí využiteľnosť chatky celoročne. V rámci spodnej časti pribudol TV, pripojenie na internet, váľanda, kuchynský stôl a stoličky. Kúpelňu sme dovybavili skrinkami a držiakmi. Na hornom podlaží vznikli 2 samostatné izby, v ktorých sú skrine, stolík a v každej miestnosti jedna dvojposchodová posteľ a jedna manželská posteľ. Vykurowanie je zabezpečené buď krbovou pieckou, alebo olejovými radiátormi na poschodí. Kapacita chaty je 10 ľudí pri maximálnom obsadení.

Dažďová kanalizácia v uličke nad KD.

Počas predošlých rokov dochádzalo v uličke nad KD k problémom s odtekáním dažďovej vody a jej hromadeniu sa na určitých miestach, čo malo za následok zníženie komfortu bývania u obyvateľstva v tejto časti obce ako napr. neodtekanie a státie vody po rekonštrukcii verejného vodovodu v tejto časti, zatápanie dvorov, podmývanie domov a najmä v zime namŕzanie ľadu a problémy pri zabezpečovaní zimnej údržby. Vzhľadom na skutočnosť, že v najbližšom období by sa na tomto úseku komunikácie mala realizovať pokladka asfaltu, a aj

vzhľadom na vyššie spomenuté problémy, bolo vhodné uvažovať o dažďovej kanalizácii vrátane doplnenia uličných vpuští, zabudovaných v novom telese cesty. Investícia bola realizovaná z vlastných zdrojov obce a realizovala ju spoločnosť BartošStav. Suma investičnej akcie predstavovala čiastku 13.720,73 Eur.

Rekonštrukcia Požiarnej zbrojnice

Obec dostala ešte v roku 2020 finančný príspevok v sume 30.000,- Eur na rekonštrukciu požiarnej zbrojnice. Rekonštrukcia zahŕňala odkop a izoláciu zadnej steny, výmenu okien a dverí, vyburanie otvoru na bránu pre priestor pre protipovodňový vozík a výmenu, resp. osadenie dvoch kusov sekčných brán na budove PZ, nové stierky, omietky, dlažba, predĺženie chodby na poschodí, nové nerezové zábradlie, kompletná rekonštrukcia elektrorozvodov a rozvádzaca, nové vykurovanie, voda, sanita, zriaďovacie predmety, solárne panely na ohrev teplej vody, elektrokotol, radiátory, izolácia stropov, zakrytovanie veže a ďalšie práce. Počas prác sme prišli aj na niekoľko nedostatkov, ktoré neboli v projekte vyhodnotené, resp. projektant s nimi nepočítal a zistili sa až počas prác. Tieto sme po racionálnom vyhodnotení a kontrole na mieste museli v rámci rozpočtu prehodnotiť, nájsť na ne zdroje a zaplatiť práce naviac z dôvodu, aby bola stavba zrekonštruovaná v zmysle logických stavebných postupov a aby sme sa v blízkej budúcnosti nemuseli vracať k práci z minulých období. Za zmienku stojí napríklad odúvanie omietky z hlavného muriva, na ktoré mal ísiť len penetrák a biely náter. Pristúpili sme k odbitiu celej omietky z muriva a následnému rozhodnutiu urobiť stierky v celom objekte. Ďalšou vecou bola nezateplená strecha a vzhľadom na vykurovanie realizácia tepelných strát cez strechu. Toto sme vyriešili 8 cm zateplením stropu na celom 2. NP. Podobných problémov, s ktorými sme nepočítali a ktorých neodstránenie by sme opomenuli, by sa nám v budúcnosti vrátilo. Jednak v podobe vyšších nákladov za vykurovanie, alebo v zniženom komferte užívania alebo opäťovnými zvýšenými nákladmi za opravy v budúcnosti, či inými formami.

Rekonštrukcia elektoprípojky pre areál futbalového ihriska a chatu.

Vzhľadom na skutočnosť, že z pôvodnej prípojky boli napájané dva novozrekonštruované objekty, ktorých napojenie na odber elektrickej energie nepostačoval, rozhodli sme sa komplexne zrekonštruovať prípojku elektrického vedenia a nadimenzovať ju tak, aby postačovala pre bezproblémový odber elektrickej energie v budúcnosti pri ich maximálnom využití verejnosťou. Doplňili sa 2 ks stípov nízkonapäťového vedenia, od bodu napojenia až po vonkajší rozvádzací sa vymenili vodiče za vodiče s vyšším prierezom, k oploteniu osadila nová rozvodná skriňa a z nej sa potiahli dve prípojky. Jedna k už existujúcemu rozvádzacu v areáli a z neho sa potiahla ďalšia prípojka pre prípadné využitie v budúcnosti (napríklad výstavba skladu, garáže, príp. iného stavebného objektu) a to v časti kde sa nachádza vstup na futbalové ihrisko.

Kompostéry pre domácnosti.

Zmenou zákona o odpadoch pripadla obciam povinnosť zabezpečiť zber a zvoz domového kuchynského odpadu. Po cenových analýzach a dôkladnejších zisteniach, ako s týmto odpadom naložiť v podmienkach našej obce sme sa na obecnom zastupiteľstve dohodli, že pôjdeme cestou kúpy kompostérov do domácností, ktoré sú certifikované aj pre domový a kuchynský odpad. Pri rozhodovaní sme brali na vedomie najmä fakt, že v prípade opakovaných zberov do zberných nádob v týždňových intervaloch z verejných priestranstiev a povinnosťou zabezpečiť takýto odpad v zberných nádobách pred medveďom hnedým by bolo náročné. Zároveň ročná cena za vývoz niekoľkých nádob (cca 4-5) sa šplhala k ročným nákladom za zvoz komunálneho odpadu zo všetkých domácností v celej obci. Ďalšími

argumentami bolo predchádzanie šírenia hlodavcov, či zápachu v miestach, kde by tieto nádoby boli na verejných priestranstvách umiestnené. Na základe prieskumu u obyvateľstva a nahlásenia kompostérov pre tých, ktorí ich ešte nemali, sme sa rozhodli ich zakúpiť z rozpočtu obce a splniť tak aspoň výnimku v zákone, kedy je obec povinná zabezpečiť 100% zapojenie do zberu kuchynského odpadu prostredníctvom kompostovania. V prvej fáze sa zakúpilo takmer 100 ks 750 a 1000 litrových kompostérov v sume necelých 5.000,- Eur

Rekonštrukcia zadnej časti priestorov Kultúrneho domu WC + sklad.

Ďalšia etapa rekonštrukcie Kultúrneho domu v Hiadli sa týkala časti vedľa javiska, t.j. skladu a WC. Rekonštrukcia zahŕňala kompletné výmenu elektroinštalácie a osvetlenia týchto priestorov, položenie dlažby a obkladu v časti WC a z funkčnenie WC vedľa javiska.

Realizácia ďalších geometrických plánov spojených s vysporiadaním pozemkov od SPF. Pomoc obyvateľom pri vysporiadani pozemkov, resp. pri zmene vlastníckych vzťahov.

Obec aj v roku 2021 pokračovala v usporiadani vlastníckych vzťahov na komunikáciach a plochách, ktoré súce má vo vlastníctve/správe štát, resp. SPF, ale dlhodobo sa o ich údržbu stará obec. SPF nám prostredníctvom delimitácie presvedlo pozemky vo výmere niekoľko 100 metrov štvorcových a pomohlo tak k usporiadaniu vlastníctva na strane obce. V tejto súvislosti chcem ešte doplniť informáciu, že sme ku koncu roka 2021 dali spracovať passport chodníkov, odstavných miest na parkovanie, mostov a komunikácií v celej obci.

Príprava monografie o obci Hiadeľ.

Ešte v minulých rokoch sme sa rozhodli pre nás ale najmä pre naše budúce generácie pripraviť publikáciu o našej obci. Zadokumentovať či zväčniť fotografie, myšlienky, okamihy, informácie či fakty, o ktorých väčšina z nás nemá ani tušenia. V roku 2021 aj v minulých rokoch prebiehalo viaceru stretnutí s žijúcimi pamätníkmi, rodákmami z obce, historikmi, bádatelmi či inými dobrovoľníkmi, ktorí každý svojou malou mierou prispel k príspevkom, ktoré budú túto publikáciu tvoriť. História obce, povest o Hradišti, Béla Bartók, SNP, spolky, cirkev, história staršia či novodobá, miestne názvy, nárečie, fotodokumentácia, či množstvo iných informácií - tak na to sa môžete už teraz tešiť. Publikácia o rozsahu cca 250 strán by mala byť k dispozícii koncom roka 2022.

Na záver znova zopakujem, že podakovanie patrí všetkým, ktorí nám svojim podpisom umožnili vysporiadať pozemok na tento verejnoprospešný účel pre všetkých obyvateľov obce. Ďakujeme.

SPRÁVA O ČINNOSTI OBECNÉHO ZASTUPITEĽSTVA OBCE HIADEL V ROKU 2021

Rok 2021 bol tretím, a teda predposledným rokom vo volebnom období súčasného sedemčlenného Obecného zastupiteľstva obce Hiadel (ďalej len „OcZ“), ktoré bude svoj mandát vykonávať do komunálnych volieb konaných v roku 2022.

OcZ v roku 2021 pracovalo v zložení: Ing. Ján Tončík, PhD., Mgr. Zuzana Zvarová, Marián Fúdor, Martin Kútik, Ľubomír Slávik, Mgr. Iveta Šimičková a Jana Miková.

Zasadnutia OcZ v roku 2021

V roku 2021 OcZ zasadalo 7x na riadnych zasadnutiach v týchto termínoch: 31.3., 25.5., 29.6., 14.9., 4.10. 26.10. a 14.12. Obsah a závery jednotlivých zasadnutí OcZ sú uvedené v zápisníciach a uzneseniach, ktoré sú zverejnené na webovej stránke obce www.hiadel.sk a sú k dispozícii k nahliadnutiu aj na Obecnom úrade v Hiadli.

OcZ na svojich zasadnutiach v priebehu roka 2021 schválilo dve nové všeobecne záväzné nariadenia obce (ďalej len „VZN“):

1. VZN č. 1/2021 o určení výšky dotácie na prevádzku a mzdy na žiaka základnej umeleckej školy, dieťa materskej školy a iného školského zariadenia so sídlom na území obce Hiadel na rok 2022;
2. VZN č. 2/2021 o podmienkach poskytovania dotácií z rozpočtu obce Hiadel.

Všetky schválené VZN sú zverejnené na webovej stránke obce a sú k dispozícii k nahliadnutiu aj na obecnom úrade.

Z ďalších pre obec dôležitých dokumentov boli v roku 2021 v OcZ prerokované a schválené tieto dokumenty: *Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Hiadel na roky 2021 – 2030 a Rokovací poriadok Obecného zastupiteľstva obce Hiadel*.

Komisie OcZ

V zmysle platného Štatútu obce Hiadel sú v rámci obecného zastupiteľstva zriadené ako stále alebo dočasné poradné, iniciatívne a kontrolné orgány tieto komisií:

1. finančná, 2. na ochranu verejného poriadku, 3. životného prostredia a výstavby, 4. kultúrno-školská a športová, 5. sociálno-zdravotná, 6. na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcie starostu a 7. na prešetrovanie stážnosti.

V roku 2021 vyššie uvedené komisie, s výnimkou finančnej komisie a kultúrno-školskej a športovej komisie nezasadali, a to jednak z dôvodu pretrvávajúcej pandemickej situácie, ako i z dôvodu, že zo strany obce neboli komisiám dané podnety na prešetrenie alebo prerokovanie.

Finančná komisia pod vedením jej predsedníčky Mgr. Ivety Šimičkovej zasadala 6x. Hlavným bodom zasadnutí bolo prerokovanie úprav schváleného rozpočtu obce Hiadel počas roka v jeho príjmovej i výdavkovej časti. Jednotlivé položky rozpočtu boli upravované vzhľadom na aktuálny stav jeho čerpania a vzniknutých požiadaviek. V spolupráci s ekonómom obce Mgr. Michalom Šagátom komisia pripravila návrh rozpočtu obce Hiadel na roky 2022 – 2024.

Kultúrno-školská a športová komisia v spolupráci so starostom sa podieľala na realizovaní Dňa pre deti, ktorý sa konal 26. 6. 2021 na futbalovom ihrisku. Okrem toho, členky tejto komisie počas roka 2021 zabezpečovali knižničnú činnosť v miestnej obecnej knižnici (p. Lucia Fúdorová) a starali sa o údržbu školského dvora v areáli miestnej základnej školy s materskou školou a vyvážanie odpadu na zberný dvor (p. Iveta Sedliaková).

Ďalšie aktivity OcZ:

Preventívno-kontrolná činnosť

V máji 2021 sa uskutočnili dve preventívno-kontrolné činnosti v obci. Prvá preventívno-kontrolná činnosť, realizovaná 5.5.2021 starostom obce, poslancom OcZ a príslušníkmi OOPZ SR Slovenská Ľupča, bola zameraná na dodržiavanie VZN č. 4/2020 o parkovaní v obci Hiadeľ. Druhá preventívno-kontrolná činnosť, realizovaná 12.5.2021 poslankynami OcZ, hlavnou kontrolórkou obce a zamestnankyňou obecného úradu, sa týkala dodržiavania § 6 ods. 2 písm. j) VZN č. 1/2017 o dodržiavaní verejného poriadku a verejnej čistoty na území obce Hiadeľ a VZN č. 2/2017 o niektorých podmienkach držania psov na území obce Hiadeľ.

Výberové komisie

V roku 2021 boli poslanci a poslankyne OcZ starostom menovaní do výberových komisií, ktoré sa konali:

- 29. 6. 2021 – predmetom zasadnutia výberovej komisie bola obchodná verejná súťaž - prevod a odpredaj neupotrebitelného majetku obce, špeciálne vozidlo Tatra T815-2.
- 26. 7. 2021 - predmetom zasadnutia výberovej komisie bol výber dodávateľa na dodávku a montáž dvoch kusov meračov rýchlosťí v intraviláne obce ako preventívne opatrenie na zvýšenie bezpečnosti cestnej premávky v obci.

Pamätná kniha obce Hiadeľ

Zástupkyňa starostu pripravila ďalšie strany v pamätnej knihe obce Hiadeľ, ktoré boli venované jednak jubilantom - seniorom, ktorí oslavili svoje okrúhle životné jubileá v roku 2021, a jednak deťom, narodeným v roku 2021.

Záver

Pretrvávajúca pandemická situácia spojená so šírením koronavírusu, ochorením Covid-19 a vládou prijímanými opatreniami, obmedzovala násť život v mnohých ohľadoch aj v roku 2021. Tradičné každoročne obcou organizované podujatia ako Ples rodákov, Deň obce spojený so súťažou o najlepší Hiadlovský Krumplovník, Stretnutie s jubilantmi a seniormi, Uvitanie detí do života a iné akcie sa preto nemohli uskutočniť. No i napriek tomu obecná samospráva si aj počas tohto obdobia plnila svoje úlohy, ktoré jej vyplývajú z príslušných zákonov a nariadení.

Za spoluprácu v roku 2021 ďakujeme: starostovi obce Ondrejovi Snopkovi, hlavnej kontrolórke Ing. Danke Blaškovičovej, zamestnancom obecného úradu Bc. Alenke Fudorovej a Mgr. Michalovi Šagátovi, členkám a členom komisií, zamestnancom ZŠ s MŠ Hiadeľ, zložkám pôsobiacim v obci - DHZ, ZO SZPB, TJ Partizán Hiadeľ, a tiež dobrovoľníčkam a dobrovoľníkom, ktorí sa svojou aktivitou podieľali na rozvoji obce.

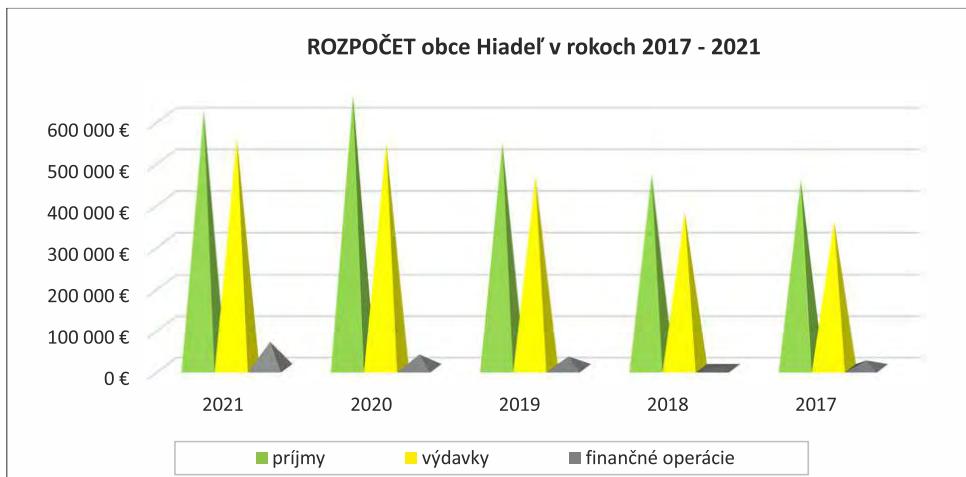
Mgr. Zuzana Zvarová
zástupkyňa starostu obce Hiadeľ

ORGÁNY OBCE HIADEL V NADCHÁDZAJÚCICH VOLBÁCH

Rok 2021 bol posledným kompletným rozpočtovým rokom pred nastupujúcim volebným rokom 2022. Rok 2022 uzavrie v obci Hiadeľ funkčné obdobie všetkých jej orgánov - starostu obce, poslancov obecného zastupiteľstva aj hlavného kontrolóra obce.

Obec Hiadeľ čaká v I. polroku 2022 vyhlásenie voľby hlavného kontrolóra obce na 6 ročné funkčné obdobie a v II. polroku 2022 sa v obci uskutočnia komunálne voľby, v ktorých si obyvatelia obce zvolia na 4 ročné funkčné obdobie svojho starosta a mestny parlament. V záujme rozvoja obce a zabezpečovania potrieb a záujmov jej obyvateľov by mali tieto orgány fungovať vo vzájomnej rovnováhe a vzájomných brzdách tak, aby jeden z orgánov obce nemohol paralyzovať či uzurpovať iný orgán, čo sa v dlhodobom horizonte v podmienkach našej obce darí.

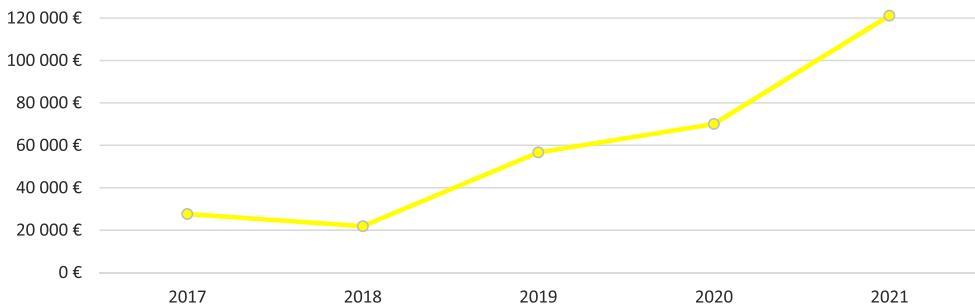
Ekonomickým nástrojom politiky obce, prostredníctvom ktorého sa rozvoj obce a zabezpečovanie potrieb a záujmov jej obyvateľov realizuje, je rozpočet. Objem financií, s ktorými obec v uplynulých piatich rozpočtových rokoch disponovala, zobrazuje nasledujúci graf. Nárast výdavkov na chod a rozvoj samosprávy v rozpočtovom roku 2021 bol oproti rokom predchádzajúcim spomalený z dôvodu dôsledkov pandémie ochorenia COVID-19.

rozpočtový rok	príjmy	výdavky	finančné operácie
2021	618 294 €	550 608 €	64 029 €
2020	655 022 €	539 311 €	33 443 €
2019	540 274 €	459 334 €	28 491 €
2018	465 715 €	374 558 €	3 920 €
2017	451 041 €	351 158 €	18 992 €

Zvyšujúci sa objem financií v rozpočte obce neznamená automaticky zvýšenie úrovne jej rozvoja a spokojnosti jej obyvateľov. Jedným z finančných determinantov rozvoja obcí je ale nepochybne výška výdavkov vynaložených na obstaranie a zhodnotenie majetku obce. Uplnulý rok obec Hiadeľ investovala do rozvoja svojho majetku až 22 % výdavkov rozpočtu. Realizovaná bola dažďová kanalizácia časti miestnej komunikácie, projekt Wifi pre teba, zrekonštruovaná a zmodernizovaná bola budova požiarnej zbrojnice, chata v Potôčku

a obstarané boli merače rýchlosť a menšia časť pozemkov. Celková čiastka výdavkov vynaložených na obstaranie a zhodnotenie majetku obce predstavovala za uplynulých päť rozpočtových rokov výšku 297 350 € v časovom rozložení tak, ako to vyjadruje nasledujúci graf:

Nielen príjmy, výdavky a finančné operácie obce, ale aj majetok a majetkové práva obce, uznesenia obecného zastupiteľstva, predpisy a nariadenia, sťažnosti a petície v podmienkach obecného úradu, organizácií zriadených obcou a ďalších osôb, podliehajú kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce ako orgánu vnútornej kontroly obce. Hlavný kontrolór sa za výkon svojej funkcie zodpovedá obecnému zastupiteľstvu, predkladá mu plán kontrolnej činnosti, odborné stanoviská a ročnú správu o svojej činnosti. Je účastný na rokovaniach obecného zastupiteľstva s hlasom poradným a za cieľ má prostredníctvom svojej práce zabezpečiť v obci účinný vnútorný kontrolný mechanizmus nevyhnutný pre zabezpečenie transparentnosti miestnej samosprávy.

Ako efektívne bude v najbližšom období fungovať v podmienkach našej obce obecná samospráva, závisí od výsledkov nadchádzajúcich volieb, od účasti obyvateľov obce vo voľbách a ich záujmu o veci verejné. Záleží na každom z nás.

Ing. Dana Blaškovičová
hlavná kontrolórka obce Hiadeľ

V rámci darovania 2 (3) % z dane za rok 2021 sa nám podarilo vyzbierať sumu **2130,81 €**.

Finančie boli použité v súlade so stanovami Občianskeho združenia Hiadlovčan, a to najmä na spolufinancovanie činnosti a materiálovo-technického zabezpečenia pri vybavení miestnej posilňovne a minerálneho prameňa - Hiadeľskej kyslej. V ďalšom boli použité na organizáciu kultúrno-spoločenských akcií ako Jánska vatra a športový deň, Vyhliadkové lety, Mikuláš, Jeep Wrangler jazda obcou a ďalších aktivít pod hlavičkou OZ. Finančie boli použité aj na administratívne činnosti, vedenie účtovníctva a iných činností súvisiace s registráciou 2 percent z dane na notárskom úrade. Časť finančných prostriedkov bude použitá v roku 2022 na dovybavenie prvkami v detskej oddychovej zóne „Za Hrbčokom.“

Všetkým, ktorí nám darovali svoje 2 (3) percentá z dane, respektíve nás akokoľvek podporili, patrí veľké **ĎAKUJEME**.

TJ PARTIZÁN HIADEL V ROKU 2021

Z pohľadu futbalového oddielu Telovýchovnej jednoty Partizán Hiadel môžeme rok 2021 označiť za prelomový. Po tom, čo sa od augusta 2019 futbalový oddiel nezúčastňoval futbalových súťaží organizovaných Slovenským futbalovým zväzom – kvôli nedostatku hráčov – sa v roku 2021 opäť prihlásil do súťaže 2. triedy (7.ligy) Oblastného futbalového zväzu Banská Bystrica, teda do súťažného ročníka 2021/2022.

Najväčšiu zásluhu na opäťovnom prihlásení v roku 2021 do súťaže má náš kamarát Ivan Hruška, ktorý nás spolu s Marekom Blažkom oslovili s tým, že majú k „dispozícii“ dosť veľa hráčov, ktorí by chceli hrať súťažné futbal za futbalový oddiel TJ Partizán Hiadel, a tým reprezentovať obec Hiadel. Ivan Hruška a aj Marek Blažko sa tiež zapojili do obnoveného tréningového procesu a obidvaja sa stali hráčskymi oporami nášho futbalového oddielu – Ivan na poste obrancu a Marek ako útočník.

Manažérskej, a aj trénerskej funkcie sa ujal náš dlhoročný hráč Boris Šabo, ktorý naviac, ako veľmi spoľahlivý ľavý bek, reprezentuje našu obec v súťažných zápasoch, a tiež, ako už aj podporoval náš futbalový oddiel.

Športový život na futbalovom človeka, ktorý sa stará o trávnik, plochu pred tréningami a pred takýchto úloh sa spoľahlivo Miro je naviac aktívny hráč 99-tkou na drese v roku 2021

ihrisku by neboli možný bez ktorý pripravuje hraci domácimi zápasmi – ujal Miroslav Brna. a so svojou typickou viac krát rozvlnil súperovu sieť – nás veľmi skúsený a spoľahlivý stredný útočník.

Ku kvalitným skúseným hrácom nášho oddielu patril aj Marek Mara Balík, ktorý s mnohými skúsenosťami z vyšších súťaží patril k výrazným oporám – bodaj by sme takých hráčov, ako je Mara, mali viac. Medzi výrazné opory musíme zaradiť aj Andreja Andyho Brodeka, Petru Kostúru, Lukáša Luky Kostúra a Martínu Peju Štefanovie. Aj napriek

nízkemu veku nás svojimi výkonomi veľmi príjemne prekvapili Ivan Laco a Adam Gazdik. Do zostavy sa vrátili aj viacerí hráči, ktorí nás už v minulosti reprezentovali – Ján Matyó, Ivan Šabo, Alexander Šabo, Jakub Vráb. Ale prišli aj viacerí noví hráči – Michal Žabiak Andrejka, Dávid Baran, Martin Baran, Dávid Bartoš, Jozef Čermák, Michal Hruška, Samuel Kramla, Marek

Kvietok, František Puška, Miroslav Puškár, Ján Verner. Boli by sme veľmi radi, keby nám svoje futbalové umenie v našom dreste ešte ukázali takí naši skvelí hráči ako Pavol Paldo Vajs, Ľubomír Bubák Balík či Ľubomír Bubčo Brodek.

Veľkú vďaku za fungovanie nášho futbalového oddielu musíme vyjadriť nášmu dlhorocnému predsedovi Miroslavovi Milanovi, ktorý s nami aj naďalej neustále spolupracuje a výrazne nám pomáha pri starostlivosti o futbalový trávnik, a tiež pri príprave a organizovaní domáčich futbalových zápasov - Miro ďakujeme!

Vzhľadom na malú hráčsku základňu v našej obci sme si pred začiatkom súťaže dali len jeden cieľ – a to samotnú účasť v súťaži – daný cieľ sme v celom rozsahu aj naplnili, zúčastnili sme sa všetkých súťažných zápasov – a futbal v našej obci začal opäť žiť.

Najväčšie podákovanie však patrí obci Hiadel' a jej predstaviteľom, ktorí nás podporovali aj v roku 2021 – a veríme, že obec Hiadel' v roku 2022 ešte navýší svoju podporu nášmu futbalovému oddielu tak, aby sme mohli aj naďalej reprezentovať našu obec a svojimi športovými výkonomi tešiť športových futbalových fanúšikov a širokú verejnosť.

Ďakujeme.
Športu zdar!

Ing. Ján Tončík, PhD.
predseda TJ Partizán Hiadel'

ZÁKLADNÁ ŠKOLA S MATERSKOU ŠKOLOU HIADEL

Škola v obci Hiadel' v školskom roku 2020/2021 bola nielen výchovno-vzdelávacou inštitúciou, ale aj kultúrnou inštitúciou, ktorá sa významne podieľala aj na aktivitách obce. Žiakom v ZŠ a deťom v MŠ sa škola snaží (okrem iných výchovno-vzdelávacích cieľov) poskytovať aj takú edukáciu, ktorá je úzko prepojená so životom obce, jej históriaou a geografickou polohou. Keďže obec sa nachádza v ochrannom pásme Národného parku Nízke Tatry (NAPANT), vedenie školy preferuje environmentálne zameranie v smerovaní školy, tvorbu aktívneho občianskeho uvedomovania detí a žiakov a výchovu k hrdosti na svoju obec. Veľký dôraz vo výučbe sa kladie na prepojenie poznatkov so skutočným životom a na vytváranie pozitívneho prostredia. Spolupráca medzi ZŠ a MŠ je úzko prepojená spoločnými aktivitami a prezentáciou kultúrnych programov, ako aj cielenou starostlivosťou detí a žiakov navzájom v bežných školských situáciach.

V tomto školskom roku navštievovalo základnú školu 6 žiakov a materskú školu 13 detí.

Z našich aktivít v roku 2021 vyberáme:

Fašiangový karneval

Na fašiangovom karnevale, ktorý sa uskutočnil 12. 2. 2021 v škole, sa stretli rozprávkové i nerozprávkové bytosti, ktoré si spolu zatańcovali a zasúťažili. Všetky získali nielen pekné, ale aj chutné odmeny. Každý, kto na karneval zavítal, mohol ochutnať tradičné, ale i originálne šísky či grapple, ktoré pre nás pripravila naša teta kuchárka. Všetci sme sa dobre zabavili a bolo nám super.

Vynášanie Moreny

"S Morenou šla zima spať,
už sa ku nám nenavráť!
Posledný sneh pije zem,
pod', slniečko, podžie sem."

Aj my sme sa rozlúčili so zimou a privítali jarné slnečné lúče.

Zápis do 1. ročníka

Všetkých rodičov predškolákov sme pozvali na zápis do 1. ročníka ZŠ v školskom roku 2021/2022, ktorý sa konal v ZŠ s MŠ Hiadel' dňa 27. 4. 2021 od 13.00 do 15.30 h.

Deň matiek 2022

Sviatok naše mamky mali, z lásky sme im zaspievali, zahrali, aj tancovali. Pre ich krásny úsmev v tvári malý darček sme im dali, za ich dobro ďakovali.

Mamičky sú to najcennejšie, čo máme, a preto si aj žiaci zo ZŠ Hiadel' spolu s paní učiteľkami pripravili pre ne ku Dňu matiek kratučký program, ktorý, dúfame, že ich poteší.

Medzinárodný deň detí

Patrične sme MDD oslavili aj my v našej MŠ a ZŠ. Zábavné dopoludnie na školskom dvore, super aktivity, súťaže, kreslenie masiek na tvár, a to všetko sprevádzala veselá hudba a hlavne detská radosť. A smiech znel ako zvončeky šťastia. Maličkých škôlkarov zábavné dopoludnie zmohlo a rozprávky pred spaním im prišla čítať okrem pani riaditeľky aj pani učiteľka Sonička. Bol to neobyčajný deň...

Environmentálny deň v našej škole – 22. 6. 2021

Konečne to situácia dovolila a prišla nás navštíviť pani z Národného parku Nízke Tatry. Na ekovýchovnom programe pod názvom „Žabky a komáre“ sme sa dozvedeli mnoho nových informácií. Mali sme neskutočne veľa pohybových ale aj edukačných aktivít. Ďakujeme NAPANT ešte raz za krásne dopoludnie plné zážitkov.

Sládkovičova lipa 2021

V utorok 22. 6. 2021 sa uskutočnilo vyhodnotenie recitačnej súťaže Sládkovičova lipa v kategóriach poézia a próza. Srdečne gratulujeme našej žiačke Lucke Líškovej, ktorá sa umiestnila na peknom treťom mieste vo svojej kategórii. Sme na ňu hrdí a želáme jej veľa úspechov v ďalších súťažiach.

Rozlúčka predškolákov

Prišiel čas rozlúčiť sa s našimi predškolákmami, ktorí sa už tešia do školy.

„Dovidenia kamaráti, už ídeme do školy.
O rok, o dva, o rok, o dva, vy prídeťte za nami.“

Šarkaniáda

Piatkový slnečný deň vylákal žiakov ZŠ s MŠ Hiadel do prírody. Školáci pochytali za ruky kamaráarov škôlkarov a takto spoločne sme sa presunuli cez dedinu na kopec púšťať šarkanov. Okrem radosti z pohybu sme mali dojmy aj z krásnej jesennej prírody. Do školy a škôlky sme sa vracali v dobrej nálade. Naši žiaci po ceste opäť držali ochrannú stráž nad malými kamarátkami. Ved' všetci sme tu ako jedna veľká rodina. Pomáhame si a máme sa radi.

Október – mesiac úcty k starším spojený s Tekvičkovým tvorením

Mikuláš

Napriek všetkým opatreniam nás 6. 12. 2021 pocítil svojou návštavou Mikuláš. Jeho návštavu si deti veľmi vážili, privítali ho piesňami a bášňami. Deti odmenil sladkostami a na záver si spoločne zatancovali. Dúfame, že príde aj budúci rok.

Štedrý deň v škole

Aj tento rok sme si spravili Štedrý deň v škole a po štedrom obede sme sa navzájom obdarovali vlastnoručne vyrobenými darčekmi a zaželali si šťastné a veselé Vianoce.

Mgr. Miroslava Palágyiová
riaditeľka ZŠ s MŠ Hiadeľ

ROK 2021 OČAMI KONČIACEJ PREDSEDNÍČKY ZO SZPB V HIADELI

Napriek limitujúcim pandemickým časom sme neobmedzili naše aktivity, dokonca sme sa snažili ich využiť ako impulz na zefektívnenie našej činnosti.

Slovenský zväz protifašistických bojovníkov (ďalej len „SZPB“) každoročne zdôrazňuje potrebu zachovania pamäte a cti bojovníkov proti fašizmu, ale aj potrebu prispievania k tomu, aby aj občania našej obce poznali historické udalosti a boli hrdí na tradíciu boja za slobodu.

Hrdosť národa siaha tak ďaleko, ako ďaleko siaha jeho pamäť. Formy práce našej základnej organizácie SZPB spočívali najmä v starostlivosti o pamätníky a pamätné miesta, hroby partizánov na miestnom cintoríne - miesta súvisiace s protifašistickým odbojom, organizáciou spomienkových podujatí, ale aj v zveľaďovaní verejných priestranstiev, napr. vstup do obce s kvetinovými záhonmi.

Výročie oslobodenia obce Hiadeľ dňa 24. marca 2021 prebiehalo vzhľadom na pandemické opatrenia bez prítomnosti verejnosti, ktorá si mohla túto udalosť pripomenúť a uctiť individuálne.

Dňa 29. augusta 2021 pri príležitosti 77. výročia SNP sa konal pietny akt pri pamätníku padlých v obci za účasti členov ZO SZPB, samosprávy a dobrovoľníkov, ktorí sa v priebehu roka podieľali na čistení a úprave pamätných miest v obci, pri pamätníku Pod Javorím, ako aj pri minerálom pramene Hiadeľská Kyslá. Oslava bola sice skromná, ale dôstojná a nefalšovaná. Účastníci zaspievali slovenskú hymnu a partizánsku hymnu („Tichá noc, tmavá noc, krásna je“) a s pietou položili kyticu kvetov k pamätnej tabuli obetí. Tento pietny akt neboli len spomienkou na padlých bojovníkov a ich najvyššiu obet. Je aj mementom, aké hrôzy dokáže spôsobiť zbraň človeka namierená proti človeku.

Lucia Milanová
predsedníčka ZO SZPB v Hiadli

INFOCENTRUM V LUPČI AJ Vďaka spolupráci obce Hiadel

Vlani sa v Slovenskej Ľupči aj vďaka pomoci obce Hiadel podarilo otvoriť nové Infocentrum. V bývalej lekárni na Námestí SNP 12 (za Kultúrnym domom) prevádzkuje Miestna akčná skupina Bansko bystrický geomonátny park infocentrum. Môžete tu nájsť výrobky od miestnych remeselníkov či výrobcov.

Silné zastúpenie má aj naša obec. Okrem pamätných mincí či magnetiek sa nachádza v infocentre aj vláčik. Pán starosta Ondrej Snopko je vášnivý zberateľ vláčikov v **mierke XY (doplňit)**. Svoj najväčší poklad, ktorý plánuje natrvalo vystaviť v našej dedine zapožičal do Infocentra v Slovenskej Ľupči. Sprevádza hlavne maličkých návštěvníkov infocentra.

Ak ste ešte nenavštívili priestory infocentra, ste srdečne vítaní. V roku 2022 si tu môžete požičať aj elektrokolobežku či feratový set. Tešia sa na vás pracovníci z infocentra.

Prepojenie kultúry projektom Interreg

Napadlo by vás, že sa dá spojiť čosi čo je kilometre od nás vzdialené a napriek tomu má zmysel spoznávať to spoločne? Skúste si teda predstaviť nás obyvateľov spod hôr vložených v srdci Slovenska a taký život obyvateľov regiónu Palóc na severe Maďarska. Pomerne takmer nespojiteľné sa už čoskoro pomyslene spojí. Stojí za tým nadšenie a Projekt Interreg - Slovenská republika - Maďarsko, Budujeme partnerstvá.

Financovanie tejto myšlienky cezhraničnej spolupráce sa podarilo vďaka partnerskému záujmu obce Slovenská Ľupča a spolupráce občianskych združení Statera zo Slovenskej Ľupče a občianskemu združeniu z Új Híd Alapítvány z Maďarska, ktoré projekt spoločne pripravili. Ide o vytvorenie spoločných podujatí formou zábavných, zdraviu prospešných a ekologických aktivít v regióne Slovenskej Ľupče, Podkoníc, Moštenice a Hiadla v srdci Slovenska, a na severe Maďarska v regióne Palóc.

Projekt prinesie všetkým nové turistické možnosti. A to najmä vďaka e-bikom, ktoré sú okrem iného súčasťou projektu slovenskej strany. Benefitom sú ich nepopierateľné výhody, vďaka ktorým sa v regióne stredného Slovenska zvýšia možnosti na športové a turistické využitie aj u tej časti verejnosti, ktorá je v bežnom živote kvôli zdravotným komplikáciám, prípadne vyššiemu veku v podobných aktivitách odsúvaná do úzadia: „Projekt napomôže zvýšiť záujem verejnosti o lokality, ktoré boli doteraz mimo záujmu návštěvníkov. Projekt prispeje aj k rozvoju služieb a k vyšej zamestnanosti v regióne. Hlavným zámerom je slúžiť širokej verejnosti bez rozdielu na vek či pohlavie.“

Nomádsky životný štýl

Na druhej strane našiniec ako návštěvník zo Slovenska môže vďaka slovenskej účasti na projekte spoznať novátoriským spôsobom krásy, pamäti hodnosti, zvyky, gastronómiu a predovšetkým prírodné krásy a pozoruhodnosti regiónu Palóc. Pre vysvetlenie projekt totiž umožňuje organizovanie nomádskych táborov, kde sa ich návštěvníci zoznámia so starým nomádskym životným štýlom, ich jazdeckou kultúrou, ale aj lukostrelbou. Sprievodné podujatia vo forme remeselníckych ukážok oboznámia účastníkov s rezbárstvom, tkaním košov a inými tradičnými remeslami, ktoré kočovná, alebo ak chcete nomádska, kultúra národov na toto územie so sebou priniesla.

A ČO V ROKU 2022?

- Dovýbavenie inventárom v Požiarnej zbrojnice v obci
- Výmena ampliónov verejného rozhlasu v ďalších častiach obce
- Realizácia projektu revitalizácie pozemku nad budovou KD ako bezpečného prvku dopravy – zlepšenie výjazdu z bočnej ulice- Záhumnia cez projekt IROP, pokladka zámkovej dlažby, inštalácia digitálneho informačného panelu, príprava na elektronabíjačku pre elektrobiky a elektromobily, resp. PLUG-IN hybrydy
- Výmena a oprava havarijného stavu daždových vpusťí a poklopov na komunikáciách v obci
- Výmena a doplnenie dopravného značenia, informačných smerovníkov a dôležitých budov a bodov v obci
- Rekonštrukcia elektrickej prípojky v budove Kultúrneho domu a ďalšie čiastkové výmeny elektroinštalácie v stavebných úsekoch v budove KD Hiadeľ
- spracovanie a tlač podrobnej turistickej mapy obce a pridružených obcí bývalého „Lupčianskeho panstva“, vrátane cyklotrás a ďalších záujmových miest v tejto lokalite
- vysporiadanie pozemkov na ďalších úsekoch miestnych komunikácií, realizácia a vklady ďalších geometrických plánov, žiadosti o ďalšie prevody pozemkov na obec od SPF, podpora obyvateľom pri vysporiadaní pozemkov
- Dokončenie oplotenia zberného dvora – zadná časť.
- Príprava projektu Fotovoltaická elektráreň na budove KD
- Čistenie miestneho potoka Vážna a extravilánu obce od odpadov - dobrovoľnícke brigády
- Rekonštrukcia miestnych komunikácií, ulička nad KD, ulička k ovčínu, ulička v časti Rákytie
- Príprava drevnej hmoty a peliet na vykurovaciu sezónu 2022/2023
- Doplnenie ďalších hracích a cvičebných prvkov v oddychovej zóne v lokalite „Za hrbčokom“, úprava okolia, výsadba drevín a trávnika, osadenie turistickej tabule
- ďalšie podporné alebo investičné aktivity, o ktoré v prípade zhody okolností bude môcť obec Hiadeľ v rámci bežného roka požiadať, dostane na ne mimoriadne finančie mimo rozpočet a bude ich môcť vykonať

INFOGRAFIKA

o odpadoch v obci Hiadeľ

